

NACIONALINĖ ANTIKORUPCIJOS ASOCIACIJA

Kazimiero Simonavičiaus
UNIVERSITETAS

ANTI-KORUPCINĖS APLINKOS KŪRIMO IR ĮGYVENDINIMO GEROJI PRAKTIKA: *ELEKTRĖNŲ IR TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBIŲ ATVEJIS*

Prof. dr. Raimundas Kalesnykas

NACA vadovas | Tarptautinis antikorupcinių sprendimų ekspertas | KSU Teisės fakulteto profesorius

IX-oji praktinė - mokslinė konferencija

"Efektyvumas viešajame sektoriuje: ką gali savivaldybės ir vietos bendruomenės?"

2017 m. balandžio 12 d.
Mykolo Romerio universitetas (MRU), Vilnius

AR VYRAUJA KORUPCIJA SAVIVALDYBĖSE?

Naujausi sociologiniai tyrimai (*Lietuvos korupcijos žemėlapis 2016*) **rodo, kad**

➤ **Miestų ir rajono savivaldybės laikomos viešojo sektoriaus organizacijomis, kuriose paplitusi korupcija (labai korumpuotos + iš dalies korumpuotos)**

- 78% gyventojų (75% - 2014 m.)
- 74% verslo vadovų (64% - 2014 m.)
- 79% valstybės tarnautojų (65% - 2014)

➤ Savivaldybių institucijos: viešųjų pirkimų skyrius, statybos skyrius, architektūros ir urbanistikos skyrius, teritorijų planavimo skyrius ir kt. savivaldybės administracijos struktūriniai padaliniai, seniūnijos, savivaldybių įmonės ir įstaigos...

Savivaldybės - korupciniu požiūriu, vienas iš pažeidžiamiausių viešojo sektoriaus organizacijų!!!

Korupcinogeninių situacijų suvokimas

„visi taip daro, kodėl negaliu aš“

„juk tai šokoladukas už paslaugos atlikimą“

„nežinojau kaip elgtis šioje situacijoje“

„mes savo vadovus visada sveikiname gimtadienio proga ir įteikiame dovanas“

„juk per Kalėdas gauti dovaną ir pasveikinimą yra priimtina“

- atlygis už paslaugos (administracinės) atlikimą ar jos pagreitinimą
- pasinaudojimas pažintimis (įsidarbinant, norint greičiau susitvarkyti reikalus)
- padėkos dovana (kvietimai į renginius, švenčių proga) prieš ar po paslaugos atlikimo
- pasinaudojimas tarnybinėmis priemonėmis asmeniniais tikslais
- naudos siekis sau/kitiems (papirkimas, kyšininkavimas, tarpininkavimas, poveikio darymas)
- neetiškas ir nesąžiningas elgesys vykdant tarnybines/darbines funkcijas

Vyrauja tolerancija korupcijai !!! KODĖL?

Labiausiai paplitusios korupcijos formos Lietuvoje (LKŽ, 2016)

(skliausteliuose 2014 m. tyrimo duomenys)

Sukuti ir įsidięgti antikorupcinę aplinką!!!

Savivaldybės taryba

Meras

Savivaldybės administracija
75-80%

- **Projektas-Tyrimas** – „Antikorupcinės politikos reglamentavimo ir įgyvendinimo analizė bei korupcijos pasireiškimo rizikos įvertinimas Trakų rajono ir Elektrėnų savivaldybės administracijoje“
- **Laikotarpis:** 2017 m. vasario 26 – kovo 31 d.
- **Tyrėjų grupė:** 7 ekspertai (mokslininkai – praktikai)
- **Rezultatas:** tyrimo ataskaita, išvados ir rekomendacijos bei Antikorupcinės aplinkos sukūrimo ir diegimo planas

KORUPCIJOS PREVENCIJA

Tai korupcijos **priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas** parenkant, įdiegiant bei įgyvendinant atitinkamų antikorupcinių priemonių sistemą, taip pat **poveikis asmenims** siekiant atgrasinti nuo korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų darymo

Korupcijos prevencija savivaldybės administracijos veiklos srityse

1. užkirsti kelią korupcijos atsiradimui.....

- pašalinti vidinių teisės aktų spragas
- pašalinti administracinių ir kitų procedūrų spragas
- pašalinti neetiško elgesio spragas

2. dėl kurių gali atsirasti sąlygos korupcijai

SAVIVALDYBĖS ANTIKORUPCINĖ APLINKA

Tai kompleksas antikorupcinių iniciatyvų ir priemonių, kuriomis:

- formuojamas nepakantumas korupcijai
- atpažįstama, tinkamai valdoma ir minimizuojama korupcijos pasireiškimo tikimybės riziką
- maksimaliai apsaugomi darbuotojai nuo rizikos pažeisti antikorupcinių teisės aktų reikalavimus dėl nežinojimo kaip elgtis atitinkamoje situacijoje
- nustatomi darbuotojų skaidraus ir sąžiningo elgesio reikalavimai korupcijos prevencijos srityje ir įpareigojimai jų laikytis
- nustatoma monitoringo (stebėjimo ir vertinimo) sistema

1. Antikorupcinė politika
Sąžiningumo ir skaidrumo deklaracija

2. Korupcijos prevencija priemonės (KPĮ 5 str.)

3. Viešųjų ir privačių interesų derinimas (VPIDVTĮ)

4. Tarnybinė etika (elgesio kodeksas)

5. Monitoringo sistema
(stebėsenos ir efektyvumo vertinimo)

6. Mokymai
(kvalifikacijos kėlimas + švietimas)

SAVIVALDYBĖS NULINĖS TOLERANCIJOS KORUPCIJAI APLINKA

PABAIGAI...

Ar ir Kam reikalinga antikorupcinė politika?

Gerinti valdymo, veiklos ir teikiamų paslaugų kokybę, didinti reputaciją ir kurti palankų įvaizdį apie save, formuoti aukštu pasitikėjimo lygiu grįstą organizacinę kultūrą

Nuo ko pradėti?

Savivaldybės administracijos bei priimtos, patvirtintos ir viešai paskelbtos **Antikorupcinės politikos deklaracijos**

Kas turi imtis iniciatyvos?

Vadovas – savivaldybės administracijos direktorius, kurio asmeninis pavyzdys, aktyvus įsitraukimas ir pozicija (įsipareigojimai) turi būti aiškūs ir objektyviai matomi

Kam taikoma?

Visiems: savivaldybės administracijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, savivaldybei pavaldžių įmonių ir įstaigų darbuotojams, interesantams, bendruomenei, gyventojams, verslui...

Kokia nauda?

Skaidri ir sąžininga, paremta visuomenės pasitikėjimu ir aukšta reputacija savivaldybės kaip organizacijos kultūra, kuri tampa ypač svarbi kuriant aukščiausiais etikos ir elgesio standartais grįstą savivaldybės veiklą, kurioje korupcijai vyrauti ar pasireikšti nebūtų jokių galimybių

Ar atsiras įrankių – kaip daryti? Taip, ISO 37001

SAVIVALDYBIŲ SKAIDRUMO TYRIMAS

**JURGIO
KEPURE**

Korupcijos netoleravimo žinia turi pasiekti kiekvieną savivaldybės darbuotoją!!!

Praktinis patarimas

Sąžiningumo ir skaidrumo deklaracija

Tai vidinis korupcijos prevencijos dokumentas, kuriame būtų nustatytos ir patvirtintos :

1. prioritetinės kryptys formuojant korupcijai nepalankią ir atsparią aplinką
2. įsipareigojamai nesitaikstyti su korupcija, griežtai laikytis LR teisės aktų reikalavimų, ypač tarnybinės etikos bei viešųjų ir privačių interesų derinimo srityse
3. viešai deklaruojamos nuostatos, kad savivaldybė netoleruoja neetiško elgesio, neteisėtų dovanų, nepotizmo, interesų konfliktų, kyšininkavimo, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo tarnyba ir kitų korupcinių nusikalstamų veikų bei korupcijos pasireiškimo formų

Valstybės tarnybos aktualijos, 2017 žiema

**MŪSŲ ORGANIZACIJOJE
VIETOS KORUPCIJAI NĖRA!**

Ar tikrai?

PATARIMAI VADOVUI, NUO KO PRADĖTI
KORUPCIJOS PREVENCIJĄ

Dr. Raimundas Kalesnykas

„Kartais tenka išgirsti įstaigų vadovus tvirtinant – mūsų įstaigoje nėra korupcijos, mes kyšių neimam, mūsų įstaigoje viskas veikia gerai! Deja, taip teigiantys dažniausiai per siaurai supranta korupcijos reiškinį. Ten, kur dirba bent keletas žmonių – nesvarbu, ar tai viešojo sektoriaus organizacija, ar verslo įmonė – visada yra erdvės pasireikšti korupcijai. Net aukštą visuomenės pasitikėjimą pelniusiose viešojo sektoriaus organizacijose yra tikimybė bei rizika anksčiau ar vėliau susidurti su korupcijos apraiškomis“

•AČIŪ UŽ DĖMESĮ

MYKOLO
ROMERIO
UNIVERSITETAS

Dr. Raimundas Kalesnykas

Tarptautinis antikorpucinių sprendimų ekspertas | Nacionalinės antikorpucijos asociacijos vadovas |

KSU Teisės fakulteto profesorius

dr.r.kalesnykas@naca.lt | 8 679 44 441

www.naca.lt | <https://www.facebook.com/naca.lt>

12/04, 2017

Efektivumas viešajame sektoriuje:
kuo vadybos teorijos gali pasitarnauti
ir ką praktikai gali patarti?